

Kolozsvár, vasárnap, május 29

(Folytatás.)

Csengery az 1848-iki mozgalmak köz-
is szerkesztő maradt, lapját napi lappá változ-
tatta és egyszersmind a kormánypart, a Bathly-
kormány, közlönyévé avatta. Epen oly erő-
vel küzdött a bécsi, mint pesti szélső irányok ellen,
akkor is névtelenül írta, de azon kis cikkke-
kben melyekben napról-napra kísérte a mozgalmak
leányait, könnyen rá lehetett ismerni szab-
adtörő, komoly szépségű stíljére. S midőn f-
dalomba sodortattunk, akkor is helyén ma-
rta, de eszméi oly kevésbé változtak, mint stílj-
a.

egyezesen megtagadta a hivatalos közbelépést azért mégis megígérte a bizalmas értekezést Szt.-Pétervárral e tárgyban. Maccarthy irországi képviselő, ki az irlandi elfogatások alkalmával bizalmatlansági szavazatot indítványozott a kormány ellen, legutóbb igen hevesen és continens talis fogalmaink szerint hallatlan élesen támadta meg az angol kormányt. Különösen hangsúlyozta Sheebby áldozatnak elfogatását, a ki pedig nem eszelekedett egyebet, mint hogy Croke püspök nézetét tolmácsolta. Hanem persze az irlandi executiveknak sokkal könnyebb feladat volt egy egyszerű áldozat elfogatni, mint egy főpapot. De kijelenti, hogy az ilyen eljárás gyávaság egy kormánytól, és méltó a szt.-pétervári rendőrség hírhedt III-ik osztályához.

A tuniszi ügy. A francia képviselőház gyorsan és rövid vita után jóváhagyta ugyan a tuniszi szerződést s csak egyetlen egy ember akadt, ki azt megszavazni nem akarta, de a sajtóban élénk és élkeseredett harc folyik a kormány tuniszi politikája ellen. Nemcsak a szélső irányú lapok, hanem még olyanok is, határozottan Gambetta pártján vannak, hallatlan hevesen támadják meg Barthélemy St.-Hilairet s haladéktalan visszahívását követelik, mert a külügyek vezetését, mind mondják, nem szabad továbbra is oly „méltatlan és hazafiatlan kezeken” hagyni.

Rochefort hazugsággal és Németország iránti szervilizmussal vádolja a minisztérium tagjait. A szerződés első hírért tudvalegileg általános örömmel fogadta a francia közvélemény. Azóta azonban a lelkesedés lelohadt s komolyabb vizsgálat után azt találják, hogy a szerződés egyes pontjai nem mennek elég messzire s hogy a kormány nagyon prejúdikal a jövőnek, midőn oly tulságos határozottsággal utasítja vissza a teljes annexio eszméjét. Ez kelte föl a vihart Barthélemy ellen, ki midőn a német kormány magaviselést nyilvánosan megdicsérte, ezzel a kijelölt terület átadásának megkezdésére gondolni.

A görög-török egyezmény végre aláíratott, de még ezuttal sem érvényes. A kabinetek a konstantinápolyi megállapodást csak a napokban fogják a görög kormánnyal közölni, mely azt közvetlenül a szultánnal közi meg. Csak ha ez is végbement, lehet az egyezmény végrehajtására, illetve a kijelölt terület átadásának megkezdésére gondolni.

A katonai határörvidék bekebelezésének végrehajtása körül nehézségek merültek fel. Mint a N. Fr. Pr.-nek távirják, gr. Pejacevich a miniszteri tanácsban így kiáltott fel: „Uram, ne tegyék önök lehetetlenné a bánt!” Pejacevich azóta nem bivatott meg a min. tanácsba. Zsivkovics Zágrábból Budapestre utazott. Egyezményről fölemlíthetjük, hogy Horvátországban a törvényhatóságok egyre-másra felszólalnak s Fiumét reklamálják; legközelebb Fiumemegyének is felszólalása várható. — Más forrásból ezt jelentik: A határörvidék bekebelezése tárgyában a legközelebbi napokban 5 feltevése elnöklele alatt miniszteri tanácskozás lesz. E tanácskozásokban gr. Pejacevich bánt részt fog venni. A bekebelezési modalitások most véglegesen lesznek megállapítandók.

Mondják, hogy a forradalom a filosofnak eszme, a népnek bosszu, Csengerynek eszme volt, s nem osztottuk szenvedélyeiben, s midőn 1848 végével Dobreczenbe kísérte a kormányt, visszavonult a hírlapírói pályától, s később mint miniszteri tanácsos leginkább kodifikációval foglalkozott. Világos után egy darabig bujdosott, s midőn az 1849. év vége felé családában és fájdalomban gazdagon, de annál szegényebben visszatért Pestre, minden pályát zárva látott maga előtt. Azonban a balsors nem győzedelmeskedett se jellemén, se szellemén. Azt a tiszti súlyos korszakot, melyben alkotmányunk és nemzetiségünk lábbal tiporattott, mely a hazafi tétlenségre vagy megaláztatásra kárhoztatta, oly méltósággal és munkássággal élte át, mint kevesen. Hogy fentartassa magát, egy magánvelőntetében leckeiket adott; hogy feledje a sivár jelent: a multba, történelmi tanulmányokba merült; mert az erkölcsi tudományok elvei Európa szerte ingadozni látszottak, szenvedélyvel adta magát a természettudományok egyik s másik ágára; mert nemzetiségünk ápolására csak egyetlen, az irodalmi tér maradt fenn, újra felvette tollát és írt, de többé nem politikai vezércikket.

Midőn 1849. őszén irodalmunk újra megszólalt, a közönség előtt oly gyorsan vonultak el az épen elviharzott nagy események, hogy emlékezete egészen mintegy azokhoz volt tapadva s félrálk nevet, kik csak az imént szerepeltek, már is ajkára vette a történetírás. Kisebbség nagyobb munkák jelentek meg a közelmúlt napok eseményeiről, jellemrajzok azon férfiakról, a kik e mozgalmas korszakban cselekvő részt vettek. Többnyire felületlen elhamarkodott ítéletek s elvekről s történetbölcselmi szempontokról szó sem vala. A politikai jellemrajzok e korában Csengery is elhatározta egy oly gyűjtőmunka kiadását, mely több tízre legyen a közelmúltnak s minden

Havasi csendélet az Aranyos mentén.

(Rablások, gyilkolások, lopások. — Közbiztonsági állapotok.)

A sok esőzések után az idő szépen felerült, az örökösön sziklák közt zugó Aranyos is beszállott az ősi medrébe; a kopár sziklákat díszítő növényzet szépen kiszáradt, a művelhető részekben is — a tavaszi szántás után — már kezd zöldülni az Isten áldása, szóval minden meg volna, a tavasz kellemei is élvezhetők volnának — csak az élet és vagyonbiztonság áll pulykalábon.

Topánfalva környékén fel Albach s Skerisora felé a szó szoros értelmében napi rendben van a gyilkosság, rablás, fosztogatás, betörés, megátadás. Ama hajmiesztő kínzási módot, melylyel e műveletlen vöröngző emberforma a nép csupa nemzetiségi szeretetből egymástól kiereszkolja a bonumot — említeni is undorodom. A lábaszárólemetszia a húst s szurkot csepegtet oda, mint a Skerisorai asszonyt, vagy összekötözik s összébb-összébb húzva a kötelet, fojtogatják; mint a kerpenyesi vén pópát, míg pénzét elő nem adja, vagy egyszerűen lebunkózzák, satöbbi.

Topánfalván idáig 6 esendő volt, a napokban 10-re emelték s most naponként 3—3 legény jár szolgálatba s még ez is kevésnek látszik. Offenbánya felé jöve, Lupsán, hol a pópá, a koresmáros, két mécezzel találkoztam, szóváltás közt az egyik elbeszél: hogy Offenbányán vasárnap máj. 22 én este egy embert a másik agyonlőtt — bunkóztott s ime épen ő kísére a topánfalvi járásbíróshoz. — Offenbánya regényes kis helység. A régi boldog életnek még némi foszlányai fennmaradtak.

Oláhok és becsületes magyar családok együtt laktak, hanem biz' itt is gyakori kezdett lenni az élet és főleg a vagyonbiztonság megtörése. Csakugyan valónak találtam a botlalt ejtett embergyilkosságot s a helyi előjáróság a gyilkost minden őrizet és kötés nélkül egyetlen mész kiseretében küldte fel a topánfalvi járásbíróshoz. Ha jól értesültem, tán el volna látva ama jó tanácsossal: hogy valjaj az, miszerint részeg állapotban tette s így csak 1—2 évet kap. Hát mi ez? hisz az el is szökhetik s végre is a csendőröknek kell 2—3 évig keresni, üldözni.

A sok kamarabetörés, házfelverés, szalonba, csirke s más apró lopás, éktelen koresmai dorbézolás, iszonyu lármá közt gyakori verekedések, mint hallom napi rendben vannak s mind szépen elismulnak, lévén a protopop szava: lass moretye Dracu, nu pronuncie — szent és sérthetetlen a tisztelt antistelné előtt, de legalább a gyilkossági okozót példás erős őrizet alatt kellene küldeni, hogy a többi vankuj látna s már az elfogatás és vitetéstől rettenne valamit.

Offenbányán, mint hallom, ezelőtt 2—3 évvel csendőr-állomás volt; de bizony most ege-től szükség volna bár 4—5 legény. A topánfalviak el vannak foglalva ott annyira, hogy a derék őrmester csak 2—3 hétre küldhet erre őrtjáratot; e mellett, mint az intéző körök jól tudják, roppant nagy a távolság, ép azért Offenbánya épen központ Topánfalva, Torockó, Verespatak és Jára között s ha sikerülne, én remélem a lábrakapott kihágások e vonalon mérséklődnek, az aprónak nevezett s ép azért elutolni szokott sok

irányú képviselőiben jellemezze e korszakot, mely épen akkor nyert befejezést. Így adta ki 1851-ben a magyar szónokok és államférfiak könyvét, melyben töle Nagy Pál, Beőhy Ödön, Szentkirályi Móricz, Dessewffy Arel, Eötvös József és Szalay László jellemrajzai jelentek meg. A Kossuth jellemrajza a meg nem jelent második kötetre maradt s maig is kiadatlan. Később még Deákról írt jellemrajzot, melyet mint emlékeztetőt e helyen olvasott fel, de az több, mint emlékeztető, valóságos esszé, legsikerültebb esszéje. Csengery az esszé-irodalom egyik kitűnő képviselője nálunk, sőt forma és nyelv tekintetében talán legkitűnőbb. Kiválóan kedvelte e műfajt, mely a könyv és hírlapi ezikk, az értekezés és bírálat közt foglal helyet, a tudománytól kölcsönzi eszméit, az irodalomtól formáit s épen úgy szem előtt tartja a szakértőt, mint a művelt nagy közönséget. Csengery egész írói pályáján folyvást arra törekedett, hogy meghonosítsa nálunk e műfajt, melyet az angol és francia talált föl s a német kevés sikerrel utánoz. Az előadás művészetét egyik főfeltevése a műfajnak s Csengery ezt jól értette. A szerkezet összhangzó arányokban emelkedik nála akár politikai, akár tudományos esszéir s épen oly kevésbé hosszadalmas, mint tulsatolt. Kemény és Eötvös esszéi gazdagabbak eszmék és érzésben, de szerkezetük lazább s nagyobb stíljűk nem oly szabatos. Csengery az állászatosságot hangzottsággal egyesítette s a rövidséget folyékony-sággal. Kertli a körmondatokat, de rövid mondatai arányosan csoportosulnak egy főeszmé körül. Inkább ítélt és tájékoz, mint boncol, inkább elbeszél és rajzol, mint fejteget, inkább csak a főeszméket és pontokat emeli ki, de oly módon, hogy a mellékeszmék csoportját, a kép egész körjáratát felkeltesse olvasóiban.

A politikai jellemrajzok e gyűjtőmunkán,

kihágás, vöröngző verekedések felderítlének és orvosoltatnának; a topánfalvi csendőrök is könnyebben láthatnának dolguk után.

Átutazó.

TANÜGY.

Középipartanoda Budapesten.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter a budapesti állami középipartanoda ügyében 10992. szám alatt a következő körzvényt intézte az összes kereskedelmi és iparkamarákhoz.

A budapesti középipartanodának [megnyitásával és fokozatos fejlesztésével kedvező alkalom nyújtván a gyáriparosoknak és a kézműiparos osztály nagyrészének arra, hogy fiaikat az ipari pályára most már természetesen ki-képezethessék az iparos osztály érdekében állónak látom, hogy az egyesek figyeleme a legközvetlenebb módon felhívassék erre az intézetre.

Ezen ipartanodának célja, hogy az építési ipar terére építő mestereket, pallérokat; az általános mezeli, gazdasági és vasuti gépészeti, továbbá a különböző vegyeseti iparágak számára főmunkásokat, művezetőket, végre a jelentékenyebb kézműiparágak számára szakavatott s önálló működésre alkalmas mestereket neveljen.

Ezen célból az említett intézetben már megnyitott az építészeti, vegyeszeti és a fémvasipari szakosztály, s így kiképezetést nyervehetnek ott kézművesek, gépészeti gyármunkások, továbbá vas-szerelők, építő lakatosok, badogások, rézművesek, szerkővácások stb.

A tanfolyam három évre terjed, az utóbb említett kézműiparosoknak azonban — a mennyiben csak egy iparágat tűznek vagy választanak — a tanfolyam megrövidíthető az előképzettség szerint esetleg két évre.

A felvételre feltétel valamelyik középiskola, gymnasium, polgári vagy realskola négy alsó osztályának jó sikerrel való elvégzése és előzetes gyakorlata választott iparágban.

Felhívottnak tehát azon szülők és gyámok, a kik gyermekeiket az ipari pályára kiképezetni kívánják: hogy a budapesti állami középipartanodáról tudomást szerezvén, abba gyermekeiket természetesen készíttessék elő a középiskolák négy alsó osztályának elvégzése s egyidejűleg legalább a szűnidőben történelmi gyakorlati foglalkoztatás által.

Továbbá felhívottnak a szülők és gyámok, hogy oly iparos tanoncok és segédek ügyében, a kik részben a középiskoláknak csak két három osztályát végezték s jelenleg a gyakorlatban működnek, a középipartanoda igazgatóságához forduljanak utmutatásért az iránt, hogy mily módon készüljenek azok a felvételi vizsgák s léphessenek a jövő tanév elején az intézetbe. Miről elnökséget további intézkedés és minél részletesebb körökben leendő terjesztés végett azzal értesítem, hogy az érdekeltek netalán részletesebb felvilágosításokért Hegedűs Károly nevezett tanintézet igazgatójához (Budapest, Bodzafa utca 28. sz.) fordulhatnak.

Budapest, 1881. ápril hó 24-én.

A miniszter megbízásából:

Gönczy Pál, s. k. miniszteri tanácsos.

melyben Kemény Széchenyije s Wesselenyije is helyt foglaltak, nem nagy tetszéssel fogadta a közönség, alkalmasint történelmi tárgyalagossága miatt. — A szenvedélyek még nem csillapodtak le annyira, hogy meghallgatták volna a reflexiót. — Miskép Franciaországban, ott épen azon időtájban vetette föl azt a kérdést Guizot: miért sikerült az angol forradalom. Csengery úgy hitte, hogy e kérdést leginkább megfejté Macaulay neomré megjelent munkája: Anglia története II-dik Jakab trónra lépte óta. Napi érdekünk hitte ez okból az örök becsült művét átültetni irodalmunkba. — Nagyra becsülte Macaulayt, őt tartotta az új kor legnagyobb történetírójának s különös előszeretettel viseltette hőse, Oránai Vilmos iránt. — E könyv nagy vigasz volt neki s azt hitte, nemzetének is az lesz. Mint egykor Angolországban, nálunk is egy elvakult kormány dühöngött, mint a forradalom visszahatása, de ott kikeltette a szabadság csiráját s a pártok engesztelékeny hazafisága, a vezér bölcsesége bevezette a forradalmat, visszaállította az alkotmányt. Csengery hitte, hogy előbb utóbb nálunk is fordulat áll be, de vajjon pártjainkban lesz-e annyi engesztelékeny hazafiság, lesz-e oly bölcs vezérünk, mint az angoloknak? Épen akkortájt telepedett Pestre Deák, a kivel Csengery mind szorosabb barátságot kötött. Vajjon ki sejtette akkor, hogy épen Deák lesz hivatva e nagy szerepre és Csengery lesz legbübb gyegyorhodozója. Deák olvasta a könyvet, neki is vigasz volt az, Szemere fel: az agg kritikus pedig lelkesülve kiáltott fel: hogy örvendene, ha élne, Kaziucz, e prózának, mily szabatoság, finomság és erély a kifejezésekben. Valóban e fordítás a kor legjobb prózai műfordításnya s a magyar történelmi stíl fejlődésére is némi befolyást gyakorolt.

(Folyt. köv.)

A dühödt farkas áldozatai.

Magyar-Egeregryről, (hol mint annak idejében irtuk, egy dühödt vad sok embert és állatot sebzte, meg — s részint marcangolt szét — felháborítón botrányos hanyagsággal kezeltetnek a betegek. Tudósítónk következőket írja tegnapi kelettel:

A dühös farkas áldozatai közül három már kiszenvedett. Mindhármán a teljes dühödség tör ki s iszonyu kínok között pusztultak el. Kettőn ma tört ki a düh minden rettenetességével együtt.

Orvost nem látunk 10 nap óta. Egy kuruuló bolonditja itt a népet s végez olyan kurát, a milyent tud. Községes oláh paraszt ez, ki még a nevét sem tudja felírni, s ki a szerencsétlenség napján jött meg Magyar-Egeregryre, azt állítva, hogy egyedül ő képes a halált hozó bajt elmulasztani.

Az emberek hittek is neki — szükségben, szorultságban, szerencsétlenségben ugyan kinek nem hisz a szenvedő! — s alávetették magukat gyógyításának.

A közigazgatási bizottság azonban kiírt, hogy a kuruuló eltávolítandó, mert ott vannak a köréjárás orvos, a kik kezelni fogják a beteget.

Az irásban ott voltak ugyan az orvos urak, de a valóságban egy sincs sehol. Kevés itt a honoráriumra való kilátás!

A mint ma meggyőződést szereztem magamnak, a betegek panaszkodnak, hogy még a legszükségesebb orvos szerek is elfogytak már e hó 23-án s így a betegség a maga mentére van utalva.

Három nap óta száraz sarpi által gyógyítják a szerencsétlenek magukat s sebek szépen hegednek be s ezzel egyetlen hajszálynira vannak a betegség kitörésétől s a haláltól.

Itt van azonban a zugarvos. Gyógyít ez úgy, hogy isten legyen igammas annak, ki közébe akad. Felvágja a szerencsétleneknek nyelve alatt a bőrt s odahint kőrisbogar port. Ez az egyetlen gyógyításmód azt állítja — s a beteg, kinek más segítsége nincs, ezt is elhiszi neki.

Azon két embert, ki ma halt meg, ez a kuruuló gyógyította. Haláluk okának azt mondja, hogy a düh ezeknek nem a nyelvük alatt, de az orrukba tört ki s ő nem tudja ott az orban kivágni a helyőrgokat s behinteni porral.

Ez az orvos gyógyítja a meg életben levő 13 szerencsétlent (mert azt a kettőt, kin ma tört ki a düh, már nem számított az élők közé) mert a járás- és körörvos, ki (ugy ígértetett) eljön minden héten, már 10 napja nem volt felénk.

Tegnap, mint hallom kikocsizott a járásorvos ur, de mint bizonyosan tudom, nem jött be a faluba. Miért? azt nem tudom, de valószínűleg től a betegekől!!!

Ilyen az állapotunk s Isten tudja mi minden szerencsétlenség származhatik még ránk e mulasztások miatt.

Magyar-Egeregry, 1881. %/.

U. T.

Annyma botrányos e hanyagság, e semmibe vérese s szerencsétlenségnek; annyira felháborító az, miként hagynak a legiszonyabb betegség martalékául egy egész sor embert s miként tesz ki Magyar-Egeregryt annak, hogy azon szerencsétlenek révén, kiken kitör a düh, tönkretessék az egész falu — hogy nem is keressük a jelzőt, mely alkalmas volna a megróvársra, csak

A LÁMPAGYÚJTÓ.

MISS CUMMINS REGÉNYE.

Második rész.

Második fejezet.

Kevélyesség.

(Folytatás.)

— Azt hiszem, természetesen, felelt Gertrud, de azért remélem, nem veti meg, ma használni azt. A nélkül, hogy tovább beszélne e tárgyról, azt indítványozta, hogy jó volna útra kelní a naplemente halom felé, mert különben igen későn érkezhetnének, s azzal jó példával menve elől, megindult a tetőre vezető úton, Fánitól kísérve, ki út közben azzal foglalkozott, hogy Emilia kigunyolt pongyola kalapjáról letépegesse a burján diszitményt, míg Bella egy himzett zsebkendőt kötött fejére, s Bruce ur az ott hagyott szalmakalapot, karján lobólva vitte magával.

Bella egész estve nem nyerte vissza többé vig kedvét, a többiek a kirándulást igen kellemesnek találták, s már megelégedetten bealkonyodott volt, midőn a társaság visszatérőben ismét elérte a Thomson udvarházat. Itt Gertrud megvált tőlük, mondván Fáninnak, hogy Thomson Jenni, egyik vasárnap tanítványa beteg, s meg akarja őt látogatni és hogy ő nem jöhet vele, mivel annyja nem szívesen venne, ha oly házbá vinné magával, hol több családtag lázban fekszik.

Midőn, mint egy óra múlva, Gertrud meglehetősen siető léptekkel haladott haza-

a legstírgősebben hívjuk fel az intéző köröket, segítsenek ez ügyben!

Szorítsak kötelességük teljesítésére az orvos urakat, vagy ha ezek félnek (!) vitessenek orvosokat más felől. Tizenhárom ember élete függ a halogatástól s civilizált emberek között, tizenhárom bajba levő kutyára is nagyobb gondot kell fordítani, sehoggy egy kuruuló feltgyeletére hagyják őket.

A szélbal és az oláhok.

A dolog története ez:

A „Kelet” megtámadta a szélsőbaloldalt, hogy egy követ fel az oláhokkal, hogy a hazafisággal kutarkodó párt szövetséget ajánlott egyenesen „a nagyszabeni politikusoknak”, s e szövetség fejeiben elárulta az erdélyrészi magyarságot.

Nem mi találtuk ezt így ki. Idéztük egyenként az „Egyetértés” szavait, s többet nem mondtunk, mint a mennyit a szélbal örök szégyenére e szavak beszéltek. E cikktünket átvette a „Hon” is, kijelentette, hogy azt egészen magáévá teszi. És a budapesti szélsőbaloldal, mely az árulást cselekedte, miként a sir, hallgatott.

A bűn sötétséget keres, az árulást titkon szövik, de a szélbal még ezt a hamis szeméret is levetkőzte, s a merényletet a nyilvánosság színe előtt követte el. Eltagadni tehát nem lehetett.

Egy ember mégis akadt, a ki e lehetetlenségre is vállalkozott. — Bartha Miklós neszét vevén, hogy az erdélyi részekben hazafiatlanság ezután embernek, a kibem magyar érzés lakozik, azt a pártot támogatni, a mely a nagyszabeni oláhoknak szövetséget ajánlott, fogta tehát magát, s kalandori vakmerőséggel szokása szerint eltagadta saját pártjának nyomtatásban is megörökített cselekedetét.

Nem új dolog ez nála. Így tett akkor is, midőn rá bizonyítottunk, hogy a kormány térfiával alkudozott kormánypárti lap szerkesztésére s csak néhány rossz forinton mult, hogy ma nem kormánypárti lap szerkesztője. — Mint a kelepészbe került róka harapott és karmolt akkor is.

Nem is szólna ő a félvilágért arról, hogy létezik még „Egyetértés” is és abban egy nagy árulás, hanem a helyett fekete epéjével a Békésy Károly személyét igyekszik bemocskolni. Pedig hát Békésy Károly elenyésző parányiság ama nagy kérdéshez képest, vajlon szabad-e egy nagy magyar pártnak jobbát nyujtani az erdélyi oláh tribunoknak? Békésy Károly nem numerus azon nagy bordonjót politikai tényben, hogy Kossuth Lajos, Magyarország egykori kormányzójának pártja, el akarja magátolni dobní martalékul az idegen nemzetiségeknek egy ország-rész önfeláldozó magyar lakosságát. És ha Békésy Károlyt „ugató kutyának”, „becstelen”-nek nevezi a szélbali hazafiság azért, mivel figyelmezteti bonfításait az árulásra, s nem gondolva a rá váró meghurczoltatással, érdemük szerint osterozza az árulókat, ez neki csak dicséretre válhatik. Ily emberektől a magaslatlatérs volna megalázás.

Az „Ellenzék” tegnapi számának vezércikkét így kezdi: „Azon hatás alatt írom e sorokat, melyet a ház becsületes részére Iránynak mai beszéde gyakorolt.”

Tehát szélbali fellogás szerint, a kikre Irányi beszéde nem tett hatást, Magyarország par-

felé, találkozott a Grahamék háza szegletén mr. Bruce-szel, ki kalapját még mindig karján libegtette, várakozni látszék reá.

Előbb megijesztette e váratlan találkozás, mert már egészen sötét volt, s nem ismerte fel őt azonnal, azt hitte valami idegen férfi.

— Miss Gertrud, szólalt meg Bruce, remélem, nem ijesztettem meg.

— Oh! nem, felelt Gertrud megnyugtatra az ismert hang által. Csak hirtelen nem tudtam ki az.

Mr. Bruce felajánlotta neki karját, s a leány elfogadta, mert közelebről Kitty iránt mutatott hódolata lecsillapította némileg abeli félelmét, hogy az eddigi irányában tanúsított feltűnő figyelem, valami komolyabb jelentőségű volna, s mivel magaviset után azt következtette, hogy kedvét leli benne általános széptevőül lélni fel, nem volt semmi ok, a miért kíséretét visszautasítaná.

— Nagyon kellemes sétánk volt ma, kezdte meg mr. Bruce a társalgást, legalább nekem az volt. Miss Kitty nagyon mulattató társalgó.

— Azt elhiszem, hogy kedves volt, felelt Gertrud. Nekem is nagyon tetszik őszinte nyíltsága s élénksége.

Hanem félek kegyednek Fáninban igen unalmas társa akadt. Párszor kegyedekhez is akartam csatlakozni, de nem bírtam miss Kittyt odahagyni, annyira érdekelt beszélgetésünk.

(Folyt. köv.)

Hirdetmény.

Gabud község határán levő közhelyek elkülönítése ügyében, az elmunkálatok megkezdése és mérnök bevezetése és a képviselőt rendezése végett tárgyalási hatánapul az 1881. évi július hó 6-ik napja d. e. 9 órája tűzetik ki irt község előljárósága irodájában, melyre az összes érdekelték oly hozzáadással idéztetnek, hogy még nem jelenésük az eljárás folyamatát akadályozni nem fogja.

A gyulafehérvári kir. törvényszék urbéri bíróságától 1881. évi május hó 23-án.

Zsakó István,
eljáró bíró.

(290) 2—3

675—1881

Tanfelügy. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A vallás és közoktatástügyi m. kir. minister 1881-ik évi május hó 18-án 34674—1880. sz. a. kelt rendelete folytán a magyar-kapudi állami elemi nép iskola újbóli építése államsegély mellett engedélyeztetett.

Ezen építmény vállalkozás utjání biztosítása végett 1881-ik évi június hó 17-ik napján délelőtt 10 órakor az alsó-fehérmegyei m. kir. építészeti hivatal irodájában csak írásbeli zártajánlatok figyelembe vételével fog bizottsági tárgyalást tartatni, és a beérkezett írásbeli zárt ajánlatok a jelenlevők előtt nyilvánosan felbontatni.

Az építési költséget következő összegek jelezik:

1. kömíves munka . . .	998	frt	25	kr.
2. kőfaragó " . . .	20	"	—	kr.
3. ács " . . .	2061	"	11	kr.
4. asztalos " . . .	623	"	58	kr.
5. lakatos " . . .	161	"	85	kr.
6. üveges " . . .	59	"	56	kr.
7. különbözö " . . .	125	"	—	kr.
összesen	4049	frt	35	kr.

Ezen készpénzbeli költségekhez a község részéről természetben kiállítandó munkaerő 610 kéz és 522 igás napszámmal van előszámítva.

A tervek, költségvetés, építési leírás és építési feltételek 1881-ik évi május hó 25-től fogva 1881. június hó 16-ig a fenemlített iródban megtekinthetők, és ugyanott átvethetők az írásbeli zárt ajánlati minták is.

Felhívattak a vállalkozni szándékozók, miszerint jogérvényes írásbeli zárt ajánlatukat az 5% tóli bántapénznek melléklése mellett az alsó-fehérmegyei m. kir. építészeti hivatalhoz június hó 16-ik napja déli 12 óráig küldjék be.

Nagy-Enyeden, 1881. május 25-én.

Gáspár János,

alsó-fehérmegyei kir. tanfelügyelő.

(291) 1—3

Az 1873. bécsi világkiállításon haladási és emdreréem-mel

Kitüntetett

Perlmoosi Portland Cement

ÉS

Kufsteini vizhatlan mész

friss minőségben

a legolcsóbb árakon

KAPHATÓ:

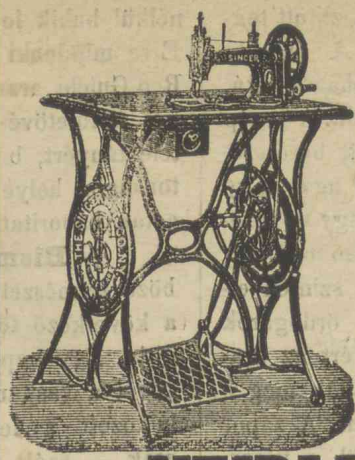
Gergely Ferencznél

a kufsteini hydraul mész és Perlmoosi Portland Cement
gyár részvénytársulat főraktárában

(106)

Kolozsvártt, főté 2 sz.

9—10

A VILÁG ELSŐ ÉS LEGNAGYOBB VARRÓGÉPGYÁRA:
THE SINGER MANUFACTURING Co.

NEW-YORK

varrógépei rendkívüli munkaképességük, jószáguk s tartósságuk miatt az összes varrógépek közt, mint a legkínobbeknek bizonyultak be, mi nemcsak több mint három millió vevő és érdek nélküli szakértők által ismertett el, hanem még több mint kétszáz legmagasabb érdemdíj, de kiválóan az évről-évre növekedő forgalom által bizonyítottatik, mely egyedül az utolsó előtti évben 431,167 varrógépre, tehát minden üzletnapban több mint 1400 darabra emelkedett.

Ezen tények hangosabban szólnak bármily ajánlásnál, s legjobb bizonyítékul szolgálnak az eredeti Singer varrógépek felülmulhatlanságáról.

Csak úgy valódi, ha a gép a bejegyzett védjegyen kívül, a karján a teljes czéget: „The Singer Manufacturing Co.” viseli és alant látható „Neidlinger G.” aláírással ellátott jótállási okmány (Certificate) mellékelve.

NEIDLINGER G. Kolozsvár, 5 belközép-utca — 5 szám.

Fol.

No.

The Singer Manufact. Co.
NEW-YORK

THE SINGER MANUFACTURING CO.

General-Agent for Russia, the North and Middle of Europe.

G. NEIDLINGER.

Philadelphai nemzetközi kiállítás bizottsági bírálata:

Egy kiváló minőségű családi, varrógép melyben a legtöbb czélirányos gépészeti találmány van összpontosítva, mely találmányok a különböző részeknek pontos járást kölcsönöz; szerkezeti egyszerűség; kiviteli szilárdság s a munkák kitűnősége s az egész együttes tökéletessége.

GASKORN A. T. vezérigazgató.

HAWLEY J. R. elnök,

ASCHER MAYER titkár.

Az észak-amerikai egyesült államok szász bizottsága.

A pünkösdi ünnepek alkalmával

egy

KÉJ-VONAT

fog rendkívüli mérsékelt menet-árak mellett

KOLOZSVÁRRÓL BÉCSBE közlekedni a melyhez minden a június hó 2 és 3-ikán Budapestre közlekedő személyvonatokhoz (gyorsvonatokat kivéve) 14 napi érvénnyel bíró menet-térít jegyek fognak a budapesti osztrák állam vasuti indó házból Szombaton június hó 4-én esti 10 óra 20 perczkor Bécsbe induló külön vonathoz kiadni.

Árak oda és vissza: Bécsig egy II-os sz. t. jegy 30 frt 68 krt.

III.-o sz. t. 21 frt 14 kr.

Közelebbi utasítást a ki függesztett falragaszok bővebben tartalmaznak.

G. Schroeckl,

I. Wr. Reisebureau Wien, Stadt Kolovratring Nr. 9.

(287)

1—1

Hirdetmény.

Igen fontos Igen fontos mindenkire! Minden-kire.

Egy esődtömög kezelője által megbízattunk a következő feltűnést keltő tárgyakat, melyek már üzletben nem kaphatók, 80 százalékkal a gyári áron alól eladni. Együttal utasítottunk minden vevőnek, ki 5 frtára árut vásárol; egy szab. szétvethető főzőkályhát ingyen átadni.

9 pár finom harisnya uraknak 54 kr.

6 pár finom ezérna battist kendő széllel selyem monogrammal sima himzéssel 1 frt.

50 db trefáskép 1 frt.

1 valódi tájtékpipa finom munka, china ezüstözéssel, és hosszú bádeni megfeszéssel 1 db 65 kr.

1 pár valódi chinaezüst gyertyatartó igen magas, párja 1 frt 20 kr.

1 damasztalkendő valódi ezérna beszövt virágokkal 1 db 85 kr.

1 ahhoz illő szalvéta 11 kr.

1 valódi 13 latos ezüst óralánc tagokban, finom munka, vagy páncezl forma 1 db 1 frt 60 kr.

NB. Figyelmeztettünk, hogy minden egyes óralánc a cs. k. fémjelző hivatal által megjegyezve van. Finom valódi ezüst fülbevalók hölgyek és gyermekek számára, párja 60 kr.

Ugyanazok finom aranyból párja 1 frt 70 kr.

Ezüst keresztcsécs és arany lencse 1 db 1 frt 50 kr.

1 garnitúra készülő és ingomb finom ezüstből műtémaillal egy egész garnitúra 2 frt 80 kr.

Ha mindezen felsorolt tárgyak nem valódi arany vagy ezüstből valók, a pénzt azonnal visszaadjuk.

1 valódi óraszalg finom munka 1 db 1 frt 80 kr.

1 valódi arany pecsétgyűrű valódi kővel nehéz, uraknak igen nagy, hölgyeknek kigyó és dupla gyűrű 1 d. db 1 frt 50 kr. (Ha gyűrűt vagy láncz nem valódi aranyból való, a pénzt azonnal visszaadjuk.)

1 pontosan járó finom nikel zsebóra jól aranyozva lánczezal, órakules és tokkal, jótállás 5 év 1 drb 2 frt 30.

1 valódi francia keltő-óra pontosan szabályozva, sárga réz bronzból 1 frt 50 kr, 3 évi jótállás.

1 bécsi inga-óra hozzátartozóval, igen csinos munka 1 drb 96 kr, 2 évi jótállás.

1 szalon-óra díszes munka nagy kerettel, utánzott ébenfa, aranyozó üveg és emaillel egy drb hozzátartozóval 2 frt 30. 5 évi jótállás. Ugyanoly, mely éjjel is világít 2 frt 90.

Finom britaniai ezüst asztalkészlet, mely áll 6 evőkanál, igen nehéz, 6 kávéskanal 1 levesmerő, 1 tejmerő, 1 téaszűrő, 2 tojás pohár britania ezüstből, 6 finom kés és villa, mindez elsőrendű minőség egyttl csak 3 frt 50 kr, ezeltől 7 20 kr. ugyanezen garnitúra 12 személyre 6 frt 50 kr.

Egy finom chinai czinkorszelencze domboru munka, a fedelen egy szép alak nehéz chinaezüstből 1 drb 1 frt 30 kr. Egy finom vászon ágylepedő nagy, varrás nélkül 1 frt 50 kr. Kapható posta utánvét vagy utalvány mellett.

MÜLLER, üzletvezető, Bécs,

Kaiser-Josefstrasse 32. sz. iroda 24. sz.

Nem tetsző azonnal kicseréltetik, a legnagyobb szilárdság bizonyítéka.

(277)

1—5

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvártt.

Tovább árusoknak nagyobb % százalék
leszámítódik.

**Feltűnő leszállított
Árjegyzék.**

1 négy vaskerekű, kékfődes gyermek szekér 6 frt 40 kr.

Kalap, cipő, kesztyű és fehérneműk:

1 gyermek posztó kalap 90 krtól 2 frt.
1 férfi posztó lágy kalap 1 frt 60-tól 2 frt.
1 kemény " 2 frt 30-tól 3 frt 80-ig.
1 pár gyermek cipő " 55 kr.
1 fűzős cipő " 1 frt 20 kr.
1 czugos, szeges talpu cipő " 1 frt 30 kr.
1 női czugos cipő " 3 frt 30 kr.
1 női bőz czugos cipő " 3 frt 80 kr.
1 brúnal czugos cipő " 3 frt 30 kr.
1 férfi bőz czugos cipő " 4 frt 20 kr.
1 finom cipő " 5 frt.
1 glassz kesztyű " 85 kr.
1 női 3 gombu glassz kesztyű " 1 frt.
1 darab esőernyő " 95 krtól 2 frt 50 krig.
1 selyem esőernyő " 3 frt 80 kr.
1 szines oxford ing " 65 krtól 1 frt 80-ig.
1 fehér sima sifon ing " 1 frt 15 kr.
1 vászon lábravaló " 80 krtól 1 frt 40-ig.
6 zsebkendő beszegett " 45 kr.
1 pár kötött harisnya " 60 kr.
1 gépel kötött harisnya " 20 kr.
1 pár gyermek harisnya " 12 kr.

Galanteria, illatszerek, nűrenbergi és rövidárak.

10 darab papír szivarszipka " 6 kr.
12 darab acél inggomb " 5 kr.
12 karika gépezérna, 75 rőtő " 28 kr.
12 karika gépezérna, 200 rőtő " 65 kr.
12 karika gépezérna, 200 r. 85 kr.
8 matring kötő gyapot " 1 frt 35 kr.
20 matring varró ezérna " 10 kr.
20 rőtő pertli " 8 kr.
10 rőtő fehér galand " 10 kr.
1 darab album " 80 kr.
1 napraforgó szappan " 40 kr.
1 egész rud eszöki szappan " 65 kr.
1 eszöki kenőcs " 40 kr.
1 eszöki viz " 55 kr.
1 eszöki puder " 50 kr.
1 fogkefe " 10 krtól 40 krig.
50 iv levléppapír " 30 kr.
50 levléboríték " 15 kr.
25 angol varró-tű " 3 kr.
25 francia, aranyfoku varró-tű " 8 kr.
12 tyukszem-karika " 20 kr.
1 hajkefe " 35 krtól 1 frt 30-ig

Mindezekben kívül gondolható galanteria, nűrenbergi és rövidárú ezikkék nagy választékban kapható és posta rendelvényeket pontosan eszközöl; 10 frton felüli rendelvényeknél 3% engedményt számít.

Kohn Lajos,

Főté Br. Jósika ház alatt.

(255)

4—52

Törvényesen

A czinszalagnak utánózása

DREHER

kiviteli

tételezett vigneta.

hatóság által megbüntetettik.

ANTAL

palaczk-sör.

a hamisítatlanság biztosítása mellett kizárólagosan csakis

Dreher Antal

serfőzdéjében Kőbányán,

vagy

Budapestben

Dietrich és Gottschlig

cs. kir. ndv. szállítók és DREHER ANTAL főraktárnokainál megrendelhető.

Árjegyzék ingyen és bérmenten küldetik. Árusítók (szükséglet szerint kedvezményi árakban részesíttetnek)

Oly palaczk-sörért melynek czim szalgán a „Dietrich és Gottschlig” vezérlőgökök neve előnem fordul, a főzde jótállást nem vállal.

(245) 6—10